

## ПРОТОКОЛ № 16

Днес, 14. I. 1955 г., се състоя Художествен съвет за разглеждане пиесата "Задокееански гости" от Шейнин и текущи въпроси /заявления, писма/, на което присъствуваха др. др.: засл. арт. А. Темелков, Ф. Филипов, Г. Каракашев, Кр. Мирски, М. Бениеш, Ст. Савов, засл. арт. Ст. Сърчаджиев, засл. арт. Ст. Караламбов, Л. Дюстабанова Б. Митев.

Ф. ФИЛИПОВ ☉ Аз предлагам да опадне тази точка от дневния ред, понеже пиесата "Задокееански гости" не може да се приеме от съвета в този състав. Отсъствуват: др. Лилиев, П. Димитров, Иванка Димитрова, др. Масали-тинов.

Г. КАРАКАШЕВ - Може да се обменят мнения.

КР. МИРСКИ - Този въпрос е желателно да се реши още днес или на следващия съвет най-късно, защото аз не знам какво да почна - работата по "Първия удар" или по тази пиеса и се губи ценно време. Ако пък ще отлагаме този въпрос, по-добре е да се изчака Сърчаджиев, който след 10 дена ще бъде тук и ще си поеме работата, а аз да си продължа работата с "Първия удар", която бях почнал.

Моето мнение за "Задокееански гости" е това, че от тази пиеса трудно може да се предположи, че ще спаси положението във Филиала, но пред вид на това, че от последните съветски пиеси, които излязоха, няма по-значителна от тази, ако няма друга съветска пиеса по-добра, тая може да послужи, още повече, че нейната тематика е много навременна. Тя има много недостатъци - много схематично, декларативно е показано всичко, нямаш чувството, че чешеш художествено произведение, а една дискусия, която водят двама души, и която можеш да прочетеш във вестника. Истините, които се казват, са може би интересни

и верни, че има някои образи, но те са схематични. Не може да се очаква от тази пиеса нещо особено, но, ако трябва съветска пиеса, друга не мога да препоръчам.

Г. КАРАКАШЕВ - Става дума да се окаже помощ, да се намери пиеса, която да спаси положението. Художественият съвет е орган, който управлението може да използва гъвкаво. От нашето решение ще има полза, ако то бъде навременно, ако го отлагаме, няма да окажем никаква помощ. Взема се Художествения съвет като неотмени фактор, а аз смятам, че някои пиеси може да се внесат в репертоара и без Художествения съвет. Това не бива да се прави - да се чака непременно съветът да каже - когато имаме трима толкова компетентни ръководители. Не е ли това едно скриване зад някое тяло, каквото е съветът?

Всичко в тази пиеса е много схематично. Предварително знаеш кой какво ще каже и какво другия ще му отговори. Но представете си, че намерим пиеса като "Години на странствуване" не би ли спечелил филиалът? Тук се плъзгаме по тая плоскост да търсим кое гъделичка интереса на публиката, тази, която търси лекото.

"Чашата" може да стане за Филиала при лаконично оформление, а в такъв вид дали ще задоволява и то публика като тази на Филиала при съвършено лаконично оформление?

/ Ф. ФИЛИПОВ - Да говорим отделно за този въпрос.

Смятам, че не е правилно ангажирането на Мирски в тази пиеса. Имаме си режисьор, Сърчаджиев да си дойде а Мирски да се занимава с "Първия удар". Днес пак нашите художници<sup>го</sup> търсят под дърво и камък и го няма.

КР. МИРСКИ - Но аз не знам коя пиеса ще почна.

Ф. ФИЛИПОВ - Че стилът е лош, лош е, но въпросът за състоянието на Филиала е такъв, че съветът може да направи хубаво предложение. Аз съм сложил тази точка в календарния план и знам защо директорът не ви го предлага, която да ви даде възможност да критикувате управлението. То не е моя работа да правя това предложение, но го правя, за да улесня директора, може да е зает с други неща.

Независимо от прехвърлянето на "Пролетата чаша", за укрепване на финансовия план е нужна нова пиеса, с която ще се запълни празното място във Филиала. Това ще направим ако сме добре организирани. Ето за това празно място се яви вместо "Златната карета", за която на другаря директор в Москва му казали, че текстът не е още установен, друга пиеса, а именно "Задокееански гости", препоръчана ни от другаря Володин. Тя дойде във връзката между него и другаря директор. Дали ще бъде тази, втора или трета пиеса, но ние най-много до една седмица трябва да ~~инициатива~~ почнем репетиции за филиала. "Първият удар се отдалечава с 1 и половина месец, защото тази пиеса може да стане готова за един месец. /КР. МИРСКИ - За месец и половина/. Сърчаджиев ако чакаме ще загубим много дни, защото той ще дойде на 30.1., а трябва да играем съветска пиеса във Филиала на всяка цена. Не може да не играем съветска пиеса - ето на основна сцена аз съм взел "Майката на своите деца", която е хубава пиеса, макар да има и своите недостатъци, също хубава пиеса е "Огнен мост", също съветска пиеса. Трябва да прочетем и пиесата на Савов: КАРАКАШЕВ - "Само правда" е ~~книж~~ на същата тема като "Последната сензация".

Ф. ФИЛИПОВ - Да, има такова нещо, но не бива да гледаме със възискателността на микроскопа, а с просто око.

КР. МИРСКИ - Работата е там, че и с просто око се вижда.

Ф. ФИЛИПОВ - Аз имам една пиеса, на Молиер "Учени жени", която е в стила на Мирски.

М. БЕНИЕШ - Аз четох пиесата "Задморски гости" и на мен тя ми хареса. Има само две сцени, които са особено много политически лозунгови. Не е шлагерна пиеса. Тя е пиеса, която може да се играе временно, но може да стане интересен спектакъл и да има най-малко 40 представления. Ние имаме комедийни актьори. Убеждаването на англичаните в качествата на съветския строй става не натрапено, а в една комична форма. Мисля, че пиесата може да прозвучи много интересно, написана в контрасти, остроумно.

КР. МИРСКИ - Верно е това.

Л. ДЮСТАБАНОВА - Аз много се смях, като четох за ГПУ, че всички щели да ги направят комсомолци. Аз мисля, че широката публика ще се смее. Мисля, че цялата пиеса не е с много качества, но в зависимост от режисьорските качества на постановчика ще стане интересен спектакъл - ще видиш човечни съветски хора и тази идея за дружбата ще прозвучи много добре. Поддържам изцяло другаря Филипов, че даже и да не се приеме тази пиеса, трябва друга да се вземе, но на всяка цена да почнем да готвим пиеса за филмала.

СТ. КАРАЛАМБОВ - На мен след изказването на другарката Дюстабанова и по-специално на другаря Бениеш ми се иска да се откажа да говоря за пиесата. Мисля, че да се гради един спектакъл е необходимо да има някаква база. Ние оня ден говорихме за пиесата на Челкаш и болшинството от нас се изказахме отрицателно, но след прочитането на тази пиеса "Задморски гости" се убедих, че не само у нас в България, но и в Съветския съюз печатат такива неузрели пиеси. Това е оръжие с две остриета: ние или ще убедим нашата публика или съвсем ще я разубедим. Трябва да се обърне сериозно внимание на превода. Словоредът е руски. Мен не можа да ме хване тази пиеса, освен основната идея, но идея неразработена и с това ние или ще изпишем вежди, ако я поставим, или ще извадим очи.

**СТ. ТОНЧЕВ** - Аз с интерес прочетох пиесата и ми се струва, че от нея може да стане интересен спектакъл.

Всичките слабости, за които се говори, са очевидни и се знаят, но недейте забравя, че това е комедия, малко хиперболизирана. Не съм много съгласен, че това е съвсем вестникарски, лозунгово написана пиеса. Верно че тези неща са общоизвестни, общодостъпни, но тук е особеността - че всичко е много просто, много лесно достъпно и много трудно разбираемо за онези хора, които живеят в другия лагер. Такива прости истини казаха и съветските ръководители в Индия. Какво вършат тези истини? - Дават сила да се отстоява натиска на агресорите.

Мен ми се струва, че публиката ще приеме спектакъла. На такива спектакли хората ще отдъхнат, няма да бъдат разтърсвани, но спектакли, които могат да свършат значителна работа и което е много добре - тая актуалност на темата. В превода не се чувствава българския език. Авторът е Шейнин?

**М. БЕНИЕШ** - Той е по професия прокурор.

**КР. МИРСКИ** - От него беше филма "Съдът на честта".

**Ф. ФИЛИПОВ** - Аз споделям това, което Тончев и Бениеш казаха за тази пиеса. Тя има ограничен сектор на действие, но така необходима е за нас с тази много актуална тема. Ще издържи 40 представления.

**СТ. САВОВ** - А колко ще издържи "Последната сензация".

**Ф. ФИЛИПОВ** - Не знам колко, но няма да жж е много, след като вие, актьорите, все говорите, че няма да има успех. Когато се появи и най-малкото колебание, злорадствувате, вместо да тъгувате. Били сте казали, че няма да има успех. Ти единствен каза. Вземали сме пиеси по конвенции. Пиесата е културно, интелигентно, хубаво написана. Колко ще издържи - не съм пророк, не съм врачка, но вместо да говорите навън, че няма да има успехи..

**СТ. САВОВ** - Лично на мен ли го казваш. Как ще докажеш че съм говорил навън.

Ф. ФИЛИПОВ - Ходиш по кабинетите да говориш. Ти искаш да не мине тая пиеса, за да мине твоята.

СТ. САВОВ - Добре, освобождавам те. Това ми е последното присъствие тук на Художествения съвет, но преди да си отида аз ще се изкажа.

А. ТЕМЕЛКОВ - В провинцията имахме закон и другарски съд и влезе ли пиеса в театъра, за нея не се говори

Ф. ФИЛИПОВ - "Последната сензация е пиеса на театъра.

СТ. САВОВ - Аз съм я отрекъл, но публиката, като ме пита, казвам: "Идете да я видите, ще се смеете."

Ф. ФИЛИПОВ - На мен предложи днес своята пиеса и аз казах, ако е хубава аз ще я поставя. Ти искаш сега така да стане, че тази пиеса да отпадне. Недей нелива все вода в своята воденица. Ние сме в такова положение във Филиала, че може и две, и три пиеси да вземем за там.

На мен ми се струва, че ние сериозно трябва да помислим за ~~жжж~~ пиесата "Задморски гости", но понеже директорът не я е чел, не бива да вземаме решение.

А. ТЕМЕЛКОВ - Който познава двете пиеси - "Златната карета" и "Задморски гости" нека каже коя е по-интересна.

Ф. ФИЛИПОВ - Онова е пиеса, художествено произведение, това е лека, неprecизна комедия в съвсем различен стил.

КР. МИРСКИ - Не съм чел "Златната карета".

Ф. ФИЛИПОВ - Всички се изказаха по пиесата "Задморски гости". Изказванията са противоречиви. Караламбов и Каракашев се безпокоят, че тя няма да изиграе ролята, която искаме и се безпокоят дали с нея ще имаме дори относителен успех. Мирски се колебае. Аз, и Бениеш, и другаря Тончев смятаме, че има място за нея в нашия репертоар но не смятаме, че е голямо художествено произведение, в Москва се играе в театъра на сатирата. Там имаше голям успех. В Москва "Последната сензация" гледах в този театър на два пъти - небивал успех имаше спектакълът и е по-хубав от нашия /по моя преценка/, но, както казваше другарят Масалитинов, ние сами подронваме успеха на нашите спектакли

А. ТЕМЕЛКОВ - Трябва да играем съветска пиеса.

Ф. ФИЛИПОВ - Да прочетем пиесата на Савов, но по-добре съветска. Нека утре се разгледа пиесата на другаря Савов. Да ни я прочете за два часа, утре.

А. ТЕМЕЛКОВ - С писмо № 157 от 12.І. от Студия игрални филми искат да дадем характеристики на:

ЛЮБОМИР БОБЧЕВСКИ

ПЕНЧО ПЕТРОВ

ГАНЧО ГАНЧЕВ

ИВАН ЗАПРЯНОВ

ИВАН ТОНЕВ

ЙОРДАН СПАСОВ

Ф. ФИЛИПОВ - В писмото пише, че "тези артисти са включени в редовната производствена работа на поверения ви театър". Верно ли е това? Не е ли правилно да се каже, че не остава много време за използване на актьорите от Кинематографията?

КР. МИРСКИ - Аз мисля, че в Кинематографията трябва да им се приготвят основни, подробни характеристики на тези, актьори, понеже са техни, а от нас могат да получат само кратки характеристики, в които да бъде указано какви роли са им били поверени през сезон 1954/55 година, как са ги изпълнили, били ли са редовни на репетициите. Целостна характеристика не може да им се даде от театъра, от откъслечните впечатления, които имаме. Нашата преценка ще бъде само допълнение към тяхната основна характеристика.

Ф. ФИЛИПОВ - Нека тези от режисьорите, които имат впечатление от работата на тези артисти, да се изкажат.

За др. Любомир Бобчевски

КР. МИРСКИ - Актьор с много голям опит. Детайлирано и задълбочено разработва ролите си и е изключително акуратен в работата си.

СТ. САВОВ - Само едно му липсва: че няма глас.

КР. МИРСКИ - Е, това е известно, всички го знаят.

За др. Йордан Спасов

А. ТЕМЕЛКОВ - Той участвува в "Трудов фронт". В Народния театър участвува в "Лайпциг 33", "Вяра".

Много добре изпълнява задачите си; в "Лайпциг 33" игра най-добре от всички други изпълнители поверената му роля на председателя на съда.

СТ. КАРАЛАМБОВ - Във "Вяра" се справи бързо с ролята и излезе само с две репетиции.

Ф. ФИЛИПОВ - Трудолюбив, редовен, дисциплиниран, възложените му задачи изпълнява добре и се справя с тях за кратко време.

За др. Иван Запрянов

Ф. ФИЛИПОВ - Той е много редовен, трудолюбив. Зает е в "Огненият мост", "Вяра", "Габерови" и в "Майка на своите деца" ще му дам дубльорство на ролята, която изпълнява Миндов.

А. ТЕМЕЛКОВ - Значи тези артисти са заангажирани като дубльори в новия сезон.

Ф. ФИЛИПОВ - Запрянов изпълнява всички възложени му задачи много добре, съвестно, на необходимата висота. Аз съм много доволен от работата му в "Огненият мост".

За др. Иван Тонев

КР. МИРСКИ - Зашитава си добре ролята в "Гераците". В "Любов" беше много добър.

А. ТЕМЕЛКОВ - Добре се справи с ролята в "Гераците" Имаме сведения, че играе в "Младежкия театър".

За др. Ганчо Ганчев

Трудолюбив, съобразно ролите си изпълнява добре задачите си.

М. БЕНИЕШ - Има добри качества.

За др. Пенчо Петров

Трудолюбив, дисциплиниран, ~~жесток~~ театралните ръководители са доволни от неговата работа, защото се е справя със задачите, които са му били възлагани.

Ф. ФИЛИПОВ - Защо много не сме ги заангажирвали?

КР. МИРСКИ - Защото хората, които са на основна работа в театъра е трябвало преди всичко да заангажираме, за да си изпълнят нормите.

Ф. ФИЛИПОВ - Ние сме възлагали роли преди всичко на артистите, които са наосновна работа при нас с оглед те да достигнат своите норми, особено след като бяха обявени нормите като показатели и само в краен случай сме възлагали роли на хора извън нашия щат.

В "Майка на своите деца" имам мисълта да възложа едно дубльорство на Мила Павлова в ролята на Марат.

/Няма възражения - б.ст./

А. ТЕМЕЛКОВ - Има постъпили няколко заявления.

Лидия Щелкунова иска дубльорство в ролята на Абигайл от "Салемския процес"

- Ще получи репетиции след като режисьорът подготви двете изпълнителки.

М. БЕНИЕШ - Да.

Ф. ФИЛИПОВ - Добре.

Караламбов - Добре.

А. ТЕМЕЛКОВ - Катя Белева иска дубльорство на ролята Мери Уорън.

Ф. ФИЛИПОВ - Може.

М. БЕНИЕШ - Може.

А. ТЕМЕЛКОВ - Енгъзов иска дубльорство в ролята на Божан от "Гераците"

КР. МИРСКИ - Да опитаме.

А. ТЕМЕЛКОВ - Аз говорих с него, даже му обещах да му помогнем.

Ф. ФИЛИПОВ - Смятам че е подходящ.

КР. МИРСКИ - Не правя това с голямо удоволствие, защото мисля, че няма да достигне равнището на Виктор Георгиев, който е много добър в ролята, макар да има слабости.

Енгъзов ще го види съвета след като бъде готов.

М. БЕНИЕШ - В сряда следобед излиза в "Пролята чаша" Муци Кирова. Моля съвета да дойде да я види.

А. ТЕМЕЛКОВ - Зоя Шаранкова иска да бъде заатнгажирана в репертоара.

СТ. САВОВ - Прекрасна "Майка" може да играе.

КР. МИРСКИ - Ако има роля за нея с удоволствие ще ѝ дам.

Ф. ФИЛИПОВ - Тя е даровита актриса, защо не.

А. ТЕМЕЛКОВ - Чете окръжното от Министерството на културата за изработване на месечна, не седмична, както театърът прави досега, програма за репетициите и представленията на театъра./

Ф. ФИЛИПОВ - Това окръжно ако важи за някого, то най-много важи за нас.

А. ТЕМЕЛКОВ - Не можем да устояваме - разболял се някой или нещо друго.

КР. МИРСКИ - В действителност Апостол Славов и сега прави програмата за две-три седмици. Какво му коштува да я прави за четири седмици, но едва ли ще може да се устоява.

СТ. ТОНЧЕВ - Ставаше дума всички театри <sup>от столицата</sup>едновременно да издават програмите си.

Ф. ФИЛИПОВ - Нека има общи, но да има и отделни афиши за всеки театър, както има свои афиши МХАТ.

А. ТЕМЕЛКОВ - Има заявление от Пламен Чаров, с което иска да му бъде дадена ролята Хамлет.

КР. МИРСКИ - Тъй като той не е сам, а мнозина от артистите на нашия театър ще имат желание да изпълняват тая роля, дори някои вече учат ролите си, то нека се каже, че всички тези, които искат да играят ролята, да трябва да научат по една сцена, ж да ги види съветът в нея, и тогава да прецени кой ще изпълнява ролята. Не намирам да е подходящ Чаров.

Ф. ФИЛИПОВ - Аз приемам предложението на другаря Мирски като много разумно. Всички които искат да учат ролите в две сцени, които ще гледа съветът, за да прецени кой ще бъде най-подходящият.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

*Темелков*